

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 18—, četrletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Cene inseratov: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Pred objavo zaključnega sporazuma s Hrvati

V zadnji številki smo prinesli poročilo o tretjem sestanku med ministrskim predsednikom Cvetkovičem in voditeljem Hrvatov dr. Mačkom v Zagrebu 23. aprila. Tedaj je bila javnost uradno obveščena, da se bodo razgovori v najkrajšem času nadaljevali, kar se je tudi zgodilo. Predsednik vlade se je pripeljal četrtrič v Zagreb na zaključne razgovore 26. aprila. Ta dan je ostal v razgovoru z dr. Mačkom v zagrebški banski palači eno uro. Ko je dr. Maček odhajal od sestanka, je izjavil novinarjem, da se bodo razgovori nadaljevali 27. aprila dopoldne. Razgovorom 27. aprila so pripisovali v politični javnosti končno odločitev. Po zaključitvi tega zadnjega razgovora gg. Cvetkovič in

dr. Maček nista sprejela novinarjev, da jim osebno izročita službeno obvestilo, ampak jim je sporočil ravnatelj naše poročevalne agencije Avale ob 11.45 sledeče: »Končni razgovori med g. Dragišo Cvetkovičem, predsednikom kr. vlade, in g. dr. Vl. Mačkom, predsednikom HSS in KDK, o vprašanju rešitve hrvatskega vprašanja so bili danes (27. aprila) v Zagrebu zaključeni. Končnojavna odločitev bo donešana v najkrajšem času.« Ko sta zapuščala bansko palačo dr. Maček in Cvetkovič vsak zase, sta bila deležna od strani množic navdušenih pozdravov, a sta odklonila vsako izjavo novinarjem. G. Cvetkovič se je vrnil 27. aprila popoldne z letalom iz Zagreba v Beograd.

Množice kmečkega ljudstva v Celju

Zadnjo nedeljo se je vršil na Hribu sv. Jožefa nad Celjem veličastni tabor Kmečke zveze, katerega se je udeležilo do 20.000 zavednih slovenskih kmečkih mož, žen in mladine. Na taboru je govoril v

zastopstvu našega voditelja dr. A. Korošca minister Fr. Snaj in več drugih odličnih boriteljev za pravice kmečkega naroda. O poteku tabora poročamo v današnji številki med najnovejšimi vestmi.

Mladinski tabor v Mariboru od 29. junija do 2. julija

Fantovskim odsekom in dekliškim krožkom Pripravljalni odbor je pridno na delu. Oskrbel vam bo, da boste mogli v Maribor s kar najmanjšimi stroški.

Za znižano voznino na železnicah smo prosili in upamo, da bo naša prošnja v kratkem ugodno rešena. Za sodelujoče in nastopajoče članstvo ZFO in ZDK smo prosili za četrtinsko, za ostale udeležence pa za polovično vožnjo. Da pisarna ZFO in ZDK ne bo imela zadnje dni preveč dela, naj se odseki in krožki že sedaj pobrigajo za članske izkaznice, ki bodo potrebne kot izkaz za znižano voznino.

Prijave

Pripravljalni odbor mora že sedaj nujno vedeti za vsaj približno število udeležencev. Zato razpošilja te dni odsekom

in krožkom pole za provizorne prijave. Prosimo, da jih natančno izpolnite po navodilih v tozadevni okrožnici, ki ste jo že li jo še boste prejeli. Zberite potrebne podatke in jih na vsak način pošljite najpozneje do 15. maja Pripravljalnemu odboru, Maribor, Aleksandrova cesta 6/I.

Nabiralna akcija za taborni fond

Opozorite še enkrat vse člane in članice na važnost te akcije. Hitite z nabiranjem! Do 15. maja pa odpošljite nabrani znesek in izpolnjene izkaznice po navodilih, ki ste jih prejeli v okrožnici finančnega odseka.

*

Pridno agitirajte za številno udeležbo na mednarodnem taboru. Velja naj geslo: Kdor je naš, gre z nami v Maribor!

Svetovna razstava v Njujorku in Jugoslavija

Zadnjo nedeljo je bila na zelo svečan način otvorjena ogromna svetovna razstava v Njujorku. Ker je bil 30. aprila izvoljen prvi predsednik Združenih ameriških držav, Jurij Washington, je bila na ta dan v počastitev demokraciji otvorjena ena največjih razstav na vsem svetu. Ob začetku razstave je imel naš trgovski minister Jevrem Tomič v noči med 30. aprilom in 1. majem po kratkovalovni postaji v Beogradu govor na naše ameriške izseljence, kateri bodo obiskali sve-

tovno razstavo v Njujorku in bodo v tam razstavljenem jugoslovanskem oddelku videli sliko njihove domovine, ki z matersko ljubeznijo spremlja njihovo delo, njihove napore, njihovo trpljenje in njihove uspehe v novem svetu. G. minister je sklenil svoj nagovor z besedami: »Razstava, ki se vije nad našim paviljonom, vam izseljencem prinaša pozdrav domovine. Živel Nj. Vel. kralj Peter II.! Živel Nj. kr. Vis. knez Pavle! Živela Jugoslavija!«

Ugibanja in znamenja

Svet je poln ugibanj. Zadnji čas se ta ugibanja vršijo v najbolj perečem vprašanju, ki se tiče več ali manj vseh, namreč: bo-li mir rešen ali pa bo vojna? Ugibanja gredo potem v podrobnosti, češ, kdo bo na eni, kdo na drugi strani, kdo bo imel več vojakov, kdo več in boljšega orožja, kdo ima torej več upanja zmage? V obvestilo seznanimo naše čitatelje z vsebino članka, ki ga je neki vojaški strokovnjak objavil v glasilu poljskega generalnega štaba (»Poljska zbrojna«) in ki je v njem izračunal, kakšne oborožene sile bi se spopadle v primeru, da nastane vojna. Če se spopadejo Anglija-Francija-Poljska z Italijo-Nemčijo, bi nastopilo v prvem taboru 8.300.000 mož, v drugem 6.500.000 mož. Če bi v vojno posegle Anglija-Francija-Poljska-države Balkanske zveze, bi te lahko postavile 12.100.000 vojakov proti 7.600.000 možem Italije-Nemčije-Madžarske in eventualno Bolgarije. V svetovni vojni, ki bi vezala na eni strani Anglijo, Francijo-Poljsko, Balkansko zvezo, Rusijo in Zedinjene države, bi stalo 22.300.000 mož proti armadi 14.500.000 vojakov, ki bi jo v skrajnem primeru lahko postavile Italija, Nemčija, Španija, Madžarska, Bolgarija, Japonska. Pri tem angleškem tabornišo vštete kitajske armade, ki so že v boju z Japonci. Razmerje pomorskih sil teh držav bi bilo v primeru evropske vojne 9 proti 5, v primeru svetovne vojne pa 3 proti 1 v korist Angležev. Razmerje letal bi bilo 19.000 proti 13.000 v korist demokratičnih držav. Delovne sile in surovine totalitarnih držav bi bile, če se jim ne bi posrečilo prebiti blokado, kmalu izčrpane. Če hladno, brez nervoznosti ocenimo moč obeh vojnih taborov, zaključuje člankar, nimajo Poljaki razloga, da bi se vdajali strahu.

Mimo vseh takih in sličnih ugibanj pa kažejo znamenja, da vojne ne bo. Glavni razlog je v tem, kar je poudaril Roosevelt, predsednik Zedinjenih držav, v svoji znani mirovni poslanici Hitlerju in Mussoliniju, da namreč noben narod ne želi vojne. »Vi ste nedvomno opazili,« pravi Roosevelt, »da nemški narod ne želi vojne. Če je to res, tedaj vojna tudi ni potrebna.« Noben narod ne želi vojne, ker bi vojna, čeprav bi se omejila na kakšno zemeljsko celino, povzročila nesrečo na vsem svetu. Nadalje je z vsako vojno združen velik riziko. Noben, ki začne vojno, ne ve za trdno, kako se bo končala. Mnogoteri so se po spričevanju zgodovine že bridko zmotili. Viljem II., nemški cesar, in bivši avstrijski cesar Franc Jožef ne bi bila nikdar začela svetovne vojne, ako ne bi bila pričakovala zmage. Pa sta se temeljito zmotila. Viljem II. je zgubil cesarski